

Університети виховують лідерів, приймають активну участь у громадських ініціативах, міжгалузевому діалогу, а також допомагають розробляти стандарти регіональної та національної політики. Тобто, соціальна відповідальність університетів здатна впливати на сталий розвиток суспільства шляхом розробки, впровадженню та популяризації оригінальних методів освіти, здатних підвищити рівень знань молоді з питань відповідального ведення бізнесу та сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <https://www.mr.gov.pl>
2. Stowarzyszenie Forum Odpowiedzialnego Biznesu [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <http://odpowiedzialnybiznes.pl/>
3. Ministerstwo Rozwoju Deklaracja Społecznej Odpowiedzialności Uczelni podpisana przez 23 uczelnie! [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <http://www.mr.gov.pl/>
4. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <http://uek.krakow.pl>
5. Uniwersytet Jagielloński [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <http://www.uj.edu.pl>
6. Uniwersytet Warszawski [Zasób elektroniczny]. – Tryb dostępu : <http://www.uw.edu.pl>

Шубала І.В.

К.е.н., доцент Луцький національний
технічний університет, м. Луцьк

НАПРЯМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

В період кризових явищ та загострення соціально-економічної ситуації все більш глобального значення набуває для суспільства система соціального захисту, яка на сьогоднішній день охоплює все більшу частину населення нашої країни. Адже кожен з нас в різний період свого життя стикається з різноманітними проблемами соціального, правового, економічного, екологічного та політичного характеру, які не в змозі подолати самотійно, і саме тоді виникає потреба в ефективному соціальному захисті. З метою покращення життя населення та забезпечення добробуту громадян державна політика надання соціальної допомоги повинна базуватися на покращенні рівня життя населення за рахунок подолання бідності. Впродовж останнього періоду часу зроблено чимало кроків спрямованих на посилення адресної матеріальної підтримки малозабезпечених сім'ям, учасникам АТО, членам їх сімей та членам сімей загиблих учасників антитерористичної операції, людям похилого віку та інвалідам, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Суттєвим недоліком чинних нормативно-правових актів, що визначають державну політику у сфері соціального захисту та соціального забезпечення, є те, що в них здебільшого відсутні чітко визначені показники результативності, які б дали змогу оцінити актуальний стан реалізації та ефективність державної політики.

Соціальний захист реалізується через систему соціального забезпечення й обслуговування населення, до якої належать: пенсійне забезпечення населення; матеріальне забезпечення економічно активного населення, шляхом соціального страхування на випадок безробіття і тимчасової непрацездатності; соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям; соціальне обслуговування пенсіонерів, інвалідів, і самотніх непрацездатних громадян у

будинках- інтернатах і територіальних центрах соціального обслуговування; пільги й гарантії для осіб, які мають статус ветерана війни, праці та військової служби; підтримка рівня життя в умовах зростання споживчих цін шляхом періодичного підвищення мінімальних розмірів заробітної плати, пенсії, стипендії та грошової допомоги населенню з мінімальними доходами.

Система соціального захисту – це сукупність соціального страхування, соціальної допомоги та гарантій, що орієнтовані на сталий людський розвиток.

Основними елементами системи:

- законодавчо закріплені допустимі параметри життя (розмір прожиткового мінімуму, мінімальної пенсії, соціальної допомоги);
- захист населення від зростання цін і товарного дефіциту для гарантованого забезпечення прожиткового мінімуму громадянам;
- вирішення проблеми безробіття і забезпечення ефективної зайнятості, перепідготовка кадрів;
- пенсійне забезпечення (людей похилого віку, інвалідів, сімей, що втратили годувальника);
- утримання дитячих будинків, інтернатів, будинків для людей похилого віку тощо; соціальні трансферти (допомога з безробіття, одноразові чи щомісячні.
- виплати на дітей, з материнства, з хвороби та інших причин, житлові субсидії тощо);
- соціальне обслуговування (надання соціальних послуг окремим категоріям громадян і т.ін.);
- страхова медицина;
- соціальне страхування тощо.

Сучасний підхід до побудови механізму соціального захисту ґрунтується на ідеї захисту прав людини. Зважаючи на те значення, яке надається проблемі забезпечення прав людини на світовому і європейському рівнях, загальний концептуальний підхід полягає в тому, що на перший план виходить людина з її життєва важливими проблемами, а досконалість юридичного механізму визначається саме як здатність останнього забезпечити ці потреби. Однак варто наголосити й на тому, що одного лише закріплення на міжнародному та національному рівні проблем соціального захисту недостатньо, потрібно ще виконувати на практиці всі ті принципи на яких ґрунтується система соціального захисту в цілому [5].

З року в рік збільшується кількість громадян нашої країни, які потребують не відкладної адресної допомоги на лікування важких та невиліковних захворювань, на протезування та пересадку органів, а також на придбання одягу та продуктів харчування, це є свідчить того, що держава повинна все більше уваги приділяти формуванню ефективної політики соціального захисту населення. Разом з тим в соціальній сфері спостерігається тенденція до нерационального витрачання коштів, а саме це різноманітні зловживання в сфері розподілу соціальних виплат, та допомог при цьому зростає рівень корупції та зловживання з боку чиновників.

Згідно статистичних даних кількість наданих субсидій громадянам що року зростає, це є свідченням різкого погіршення економічного добробуту населення. В свою чергу слід відмітити, що тарифи на житлово-комунальні платежі є «не підйомними» для багатьох сімей, адже рівень пенсій та заробітних плат залишається практично не змінним, а отримання субсидій дає можливість зменшити витрати власних коштів на оплату комунальних платежів та залучити залишок коштів на першочергові потреби.

Зауважимо, що соціальний захист та гідний рівень життя кожному громадянину гарантований Конституцією України. Достатній рівень життя, що забезпечує свободу від бідності, є невід'ємним правом людини. Це право закріплене з 1948 року Загальною декларацією прав людини, Міжнародним пактом про економічні, соціальні і культурні права, Конвенцією про ліквідацію всіх форм расової дискримінації, Конвенцією про ліквідацію усіх

форм дискримінації щодо жінок, Конвенцією про права дитини та іншими міжнародними документами [1-4].

На сучасному етапі проведення реформи соціального захисту населення найважливішим є, впровадження міжнародних стандартів та норм, що дозволить побудувати нову систему соціального захисту населення шляхом забезпечення гідного рівня життя. Успішна реалізація даного напрямку залежить від розв'язання ряду невирішених проблем, пов'язаних з удосконаленням законодавчої бази, системи оподаткування та фінансування системи соціального захисту населення.

Отже, одним із напрямів державної політики у сфері соціального захисту населення має бути встановлення державних стандартів і державних соціальних гарантій, згідно з законами та іншими нормативно-правовими актами., сюди слід віднести: а) встановлення мінімального рівня оплати праці та пенсій; б) визначення видів і розміру соціальних допомог та соціальних гарантій не нижче за прожитковий мінімум, що дозволить подолати бідність населення.

Слід відмітити, що на основі наявної нормативно-правової бази не в повній мірі відбувається регулювання відносин між державою та суспільством, адже значна частина нормативних документів потребує вдосконалення та повинна бути спрямована на дотримання міжнародних рекомендацій та конвенцій, які спрямовані на захист малозабезпечених верств населення. Дуже прикро, що досить часто ми спостерігаємо, як один нормативно-правовий акт суперечить іншому, а це, в свою чергу, призводить до соціальної напруги в суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Міжнародна організація праці. Конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_105.
3. Міжнародна організація праці. Конвенція про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207.
4. Міжнародна організація праці. Конвенція про права дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.unicef.org/ukraine/ukr/convention_small_final.pdf.
5. Процюк С.Л. Стратегічні напрямки вдосконалення державної політики соціального захисту економічно активного населення / С. Л. Процюк // Теорія та практика державного управління. – 2010. – Вип. 2. С. 359 – 364.